

Toetreding

Voor het **Tjalling C. Koopmans Research Institute** laten Kamphorst *et al.* modelmatig zien dat bestaande bedrijven het gedrag van een inefficiënt bedrijf nabootsen, wanneer ze weten dat ze potentiële efficiënte toetreders niet kunnen weerhouden de markt te betreden. Hierdoor wordt bereikt dat inefficiënte bedrijven de markt zullen betreden, omdat ze zich concurrerend genoeg achten, waardoor de bestaande bedrijven op de lange termijn minder sterke concurrentie ondervinden. De auteurs stellen dat de inefficiënte toetreders wel dusdanig efficiënt moet zijn, dat hij potentiële efficiëntere partijen buiten de markt houdt.

Kamphorst, J.J.A., E. Mendys-Kamphorst en B. Westbrook (2010) Entry selection. Tjalling C. Koopmans Research Institute Discussion Paper Series, 10-02.

Icesave

Danielsson stelt voor het **CEPR** dat de verantwoordelijkheid voor de niet-nagekomen verplichtingen van Icesave zowel op de overheid van IJsland rust, als op die van het Verenigd Koninkrijk en van Nederland. Danielsson steunt hiermee de weigering van president Grímsson van IJsland om een parlementair voorstel te ondertekenen, dat voorziet in de compensatie aan gedupeerde rekeninghouders. Volgens de auteur is de IJslandse schuldquote van honderdveertig procent zodanig hoog, dat het volledig verhalen van de schuld op de IJslandse overheid zou kunnen leiden tot een staatsbankroet. In dat geval zouden de gedupeerden in het geheel niet worden vergoed door de IJslandse overheid en daarmee zouden ze slechter af zijn.

Danielsson, J. (2010) The saga of Icesave. CEPR Policy Insight, 44.

Productiviteit

Voor **CentER** concluderen Van Schaik en Van de Klundert dat de bescherming van ingezetenen op de arbeidsmarkt de flexibiliteit van bedrijven vermindert, en daardoor de productiviteitsgroei. Zij komen tot deze conclusie op basis van een regressieanalyse van een panel van 21 OESO-landen voor de periode 1960-2005. Hierin is te zien dat de bescherming van werknemers relevant is voor productiviteitsgroei, maar dat het effect kwalitatief een trendbreuk kent in 1980. In de periode voor 1980 wordt technologie gedreven door imitatie, waarbij kennis van bestaande technologieën van belang is. In de periode na 1980 wordt technologie door innovatie gedreven, waarbij nieuwe initiatieven belangrijk zijn en flexibiliteit vereist is.

Schaik, A.B.T.M. van, en T.C.M.J. van de Klundert (2009) Productivity growth and the labor market. CentER Discussion Paper, 2010-06.

Gebouwen

Voor het **Centraal Planbureau** analyseren Noailly *et al.* het Nederlandse innovatiebeleid ten aanzien van energie-efficiënte gebouwen. De analyse zien dat de beleidsaandacht halverwege de jaren negentig flink is toegenomen en na 2001 licht is afgenomen. Volgens de auteurs kenmerkt het beleid in deze sector zich door het grote aantal beleidsinstrumenten, zoals subsidies en fiscale stimuli, die zijn ingevoerd voor een relatief korte periode. Door de onzekerheid over het toekomstige beleid kunnen bedrijven riskante investeringen in innovatie gaan uitstellen. Dit wijst volgens de auteurs op het belang van een consistent, stringent innovatiebeleid van de overheid.

Noailly, J., S. Batrakova en R. Lukach (2010) Home, green home – a case study of inducing energy-efficient innovations in the Dutch building sector. CPB Document, 198.

Inbraakpreventie

Voor **TILEC** onderzoekt Vollaard de kosteneffectiviteit van inbraakpreventiebeleid in Nederland. Het inbouwen van preventie maatregelen bij nieuwbouwwoningen, zoals inbraakwerende deuren en ramen, blijkt een veel kosteneffectievere manier om inbraak te voorkomen dan bewoners zelf te stimuleren hun huis te beveiligen. Publiciteitscampagnes, preventieadvies en subsidies hebben weinig tot geen blijvend effect op preventiegedrag van bewoners. Er zijn weinig kosteneffectieve opties om voor bestaande woningen een hoger niveau van inbraakpreventie te bereiken. Alleen direct na een inbraak zijn bewoners gemotiveerd om aan beveiliging te doen.

Vollaard, B.A. (2009) Het publieke belang bij private preventie. Een economische analyse van inbraakpreventiebeleid. Tilburg: TILEC.

Armoedebestrijding

Voor de **Leiden Law School** onderzoeken Caminada en Goudswaard de effectiviteit van sociale inkomensoverdrachten bij het wegnemen van armoede in de EU15. De auteurs vergelijken het marktinkomen zonder sociale inkomensoverdrachten met het beschikbare inkomen met sociale inkomensoverdrachten. Elk procentpunt aan sociale uitgaven blijkt gemiddeld tot een armoedevermindering van 0,7 procent te leiden. De reductie geldt in het bijzonder voor de armoedevermindering onder bejaarden, die door sociale inkomensoverdrachten daalt van negentig naar 21 procent. Ierland, Zweden en Denemarken nemen verhoudingsgewijs veel armoede weg met sociale inkomensoverdrachten, terwijl Griekenland, Spanje en Italië dat relatief het minste doen.

Caminada, K. en K.P. Goudswaard (2009) Social expenditure and poverty reduction in the EU15 and other OECD countries. Leiden Law School Department of Economics Research Memorandum, 2009.02.

SINDS 1916

Antillen

Voor **Ecorys** onderzoeken Van der Boom *et al.* voor Bonaire, Sint Eustatius en Saba de slechte aansluiting van het onderwijsaanbod op de arbeidsmarkt. Als belangrijkste oorzaak noemen de auteurs de concurrentie tussen gediplomeerde schoolverlaters en on- en ondergeschoolden uit binnen- en buitenland. Ongeacht de hoogst genoten opleiding wordt door veel werkgevers het minimumloon geboden en de baankansen staan los van het opleidingsniveau. Dit leidt ertoe dat talentvolle jongeren wegtrekken naar opleidingen en banen elders. Een slechte afstemming vindt vooral plaats in de horeca, met een onvervulde vraag naar technisch geschoolden en toeristisch opgeleiden.

Boom, E. van der, P. Donker van Heel, S. van de Vlasakker en P. Verthon (2009) *Aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt BES-eilanden. Handreikingen voor de toekomst*. Rotterdam: ECORYS.

Zorguitgaven

Het **Centraal Bureau voor de Statistiek** geeft een overzicht van de ontwikkeling van de zorguitgaven in de periode 1972-2008. Jaarlijks zijn de nominale uitgaven met gemiddeld 7,3 procent gegroeid, van 6,5 miljard euro in 1972 tot 79,1 miljard euro in 2008. Gecorrigeerd voor prijsveranderingen zijn de zorguitgaven jaarlijks gemiddeld 2,9 procent toegenomen. Ook als percentage van het bbp zijn de zorguitgaven gestegen, van 8,7 procent in 1972 naar 13,3 procent in 2008. Deze stijging is voornamelijk toe te rekenen aan het verschil in prijsontwikkeling tussen het bbp en de zorguitgaven. De prijsontwikkeling van de uitgaven aan zorg lag meestal hoger dan die van het bbp.

CBS (2009) *Gezondheid en zorg in cijfers 2009*. Den Haag: Centraal Bureau voor de Statistiek.

Groei

Voor het **NBER** voorspelt Feldstein dat de bbp-groei van de Verenigde Staten voor de periode 2010 tot en met 2019 op een jaargemiddelde van 2,6 procent uitkomt. Dit volgt in zijn analyse uit het herstel van de economische activiteit en uit de groei van het potentiële bbp, door een toename van de arbeidsparticipatie en de kapitaalvoorraad. De jaarlijkse groei van de binnenlandse consumptie en investeringen zal, net als het afgelopen decennium, uitkomen op gemiddeld 1,9 procent. De productietoename zal voor 0,4 procentpunt wegstroom via toenemende netto exporten en voor 0,3 procentpunt via een dalende dollarkoers en duurdere importen.

Feldstein, M.S. (2010) *U.S. growth in the decade ahead*. NBER Working Paper, 15685.

Graan

Voor het **LEI** onderzoeken Meijerink *et al.* de reacties van vier Oost-Afrikaanse regeringen op de prijsvorming in de graansector. Kenia, Tanzania, Oeganda en Ethiopië kregen in 2008 te maken met relatief hoge graanprijzen, waardoor ze in een voedselcrisis belandden. Het gevoerde overheidsbeleid was voornamelijk gericht op een verlaging van de consumentenprijs, maar hierdoor werden landbouwbedrijven niet gestimuleerd om meer te produceren of om te innoveren. De auteurs stellen dat de handel tussen de vier landen kan bijdragen aan het verhogen van de regionale voedselzekerheid. Daartoe kunnen de overheden transactierisico's en -kosten helpen verlagen door te investeren in verbeterde toegang tot markten en in infrastructuur.

Meijerink, G.W., P. Roza en S. van Berkum (2009) *East African governments' responses to high cereal prices*. LEI-rapporten, 2009-102.

Financiële geletterdheid

Voor **De Nederlandsche Bank** onderzoeken Van Rooij *et al.* de relatie tussen financiële kennis en pensioenplanning van Nederlanders, tegen de achtergrond van een toenemende complexiteit van economische beslissingen. Op basis van gegevens van zo'n 1.500 huishoudens constateren de auteurs een positief verband. Daarbij blijkt dat een hogere mate van pensioenplanning veroorzaakt wordt door hogere financiële geletterdheid, maar ook samenhangt met economisch onderwijs op vroege leeftijd. Dit wijst volgens de auteurs op het belang van investeringen in economisch onderwijs op jonge leeftijd.

Rooij, M.C.J. van, A. Lusardi en R.J.M. Alessie (2009) *Financial literacy and retirement planning in the Netherlands*. DNB Working Paper, 231.

Ontwikkelingsgelden

Namens het **Tinbergen Instituut** onderzoeken Chervin en Van Wijnbergen de invloed van de volatiliteit van ontwikkelingsgelden op economische groei. Op basis van een analyse van 155 landen over de periode 1966-2001 constateren de auteurs dat de volatiliteit van ontwikkelingshulp niet de investeringen maar wel de consumptie in het ontwikkelingsland negatief blijkt te beïnvloeden. De resultaten wijzen erop dat ontwikkelingshulp een bron van volatiliteit is en in dat opzicht schadelijk is voor economische groei.

Chervin, M. en S. van Wijnbergen (2010) *Economic growth and the volatility of foreign aid*. Tinbergen Institute Discussion Paper, 2010-002/2.